

ZAKON

O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O VISOKOM SAVETU SUDSTVA

Član 1.

U Zakonu o Visokom savetu sudstva („Službeni glasnik RS”, br. 116/08, 101/10 i 88/11), naziv člana i član 6. menjaju se i glase:

„Predsednik i zamenik predsednika Saveta

Član 6.

Predsednika i zamenika predsednika Saveta bira i razrešava Savet iz reda sudija članova Saveta, tajnim glasanjem, većinom glasova svih članova, na način propisan Poslovníkom o radu Saveta (u daljem tekstu: Poslovník).

Predsednik Saveta predstavlja Savet, rukovodi njegovim radom i vrši druge poslove u skladu sa zakonom.

Zamenik predsednika Saveta obavlja poslove predsednika u slučaju njegovog odsustva ili sprečenosti.”.

Član 2.

Član 7. briše se.

Član 3.

U članu 9a stav 2. menja se i glasi:

„Izborni član Saveta, pored razloga iz stava 1. ovog člana, obavezno se udaljuje sa te funkcije i kada je zbog izglasavanja nepoverenja izbornom članu Saveta predloženo njegovo razrešenje Narodnoj skupštini, a izborni član Saveta iz reda sudija i kada je udaljen sa sudijske funkcije.”.

Član 4.

U članu 9b stav 2. menja se i glasi:

„Član Saveta udaljuje se sa te funkcije do ukidanja pritvora, dok traje udaljenje sa sudijske funkcije, do okončanja postupka za razrešenje sa funkcije člana Saveta ili okončanja krivičnog postupka za delo zbog koga može biti razrešen sa funkcije člana Saveta.”.

Član 5.

Nazivi čl. 14. do 16. i čl. 14. do 16. menjaju se i glase:

„Način rada

Član 14.

Sednice Saveta su javne.

Savet može da odluči da radi u sednici zatvorenoj za javnost, u skladu sa Poslovníkom.

Sednice Saveta saziva predsednik po sopstvenoj inicijativi ili na predlog najmanje tri člana Saveta.

Savet može da održi sednicu ukoliko je prisutno najmanje šest članova Saveta.

Stalna radna tela

Član 15.

Savet obrazuje stalna radna tela za posebne oblasti iz svoje nadležnosti.

Obrazovanje, sastav i način rada stalnih radnih tela bliže se uređuje Poslovníkom.

Povremena radna tela

Član 16.

Savet može posebnom odlukom da obrazuje povremena radna tela, radi razmatranja pojedinih pitanja iz svoje nadležnosti i davanja predloga, mišljenja i stručnih obrazloženja.

Odlukom o obrazovanju povremenog radnog tela određuje se sastav, poslovi za koje se telo obrazuje, vreme na koje se obrazuje, rokovi u kojima podnosi izveštaj o svom radu i druga pitanja vezana za njegov rad.

Način rada povremenih radnih tela bliže se uređuje posebnim aktima tih tela.”.

Član 6.

U članu 18. stav 2. posle reči: „Službenom glasniku Republike Srbije” dodaju se reči: „i na internet stranici Saveta”.

Član 7.

U članu 19. posle stava 1. dodaje se novi stav 2. koji glasi:

„Godišnji izveštaj o radu objavljuje se na internet stranici Saveta.”.

Dosadašnji stav 2. postaje stav 3.

Član 8.

U članu 21. stav 2. posle reči: „Službenom glasniku Republike Srbije” dodaju se reči: „i na internet stranici Saveta”.

U stavu 4. posle reči: „članova Saveta” dodaju se zapeta i reči: „a u slučaju prestanka funkcije pre isteka mandata u roku od 30 dana od dana prestanka funkcije”.

Član 9.

U članu 23. stav 3. menja se i glasi:

„Sednica svih sudija jednog suda može da predloži samo jednog kandidata, osim sednice svih sudija suda sa teritorije autonomnih pokrajina, koja pored kandidata za člana Saveta iz člana 22. al. druga do četvrta ovog zakona može da predlože i kandidata za člana Saveta iz člana 22. alineja peta ovog zakona. Na sednici svih sudija, o predloženim kandidatima, glasa se tajno.”.

Član 10.

Naziv člana 24. menja se i glasi: „Biračko pravo i birački spisak”.

U članu 24. stav 3. reči: „sa stalnom sudijskom funkcijom” brišu se.

Posle stava 3. dodaje se novi stav 4. koji glasi:

„Izborna komisija utvrđuje i priprema birački spisak za svako izborna mesto. Birački spiskovi se zaključuju 15 dana pre održavanja izbora.”.

Dosadašnji st. 4. i 5. postaju st. 5. i 6.

Stav 6. menja se i glasi:

„Sudija sa teritorije autonomnih pokrajina, pored kandidata sa liste kandidata iz stava 5. ovog člana, glasa i za kandidata sa liste kandidata za sudove sa teritorije autonomnih pokrajina.”.

Član 11.

Posle člana 30. dodaju se naziv člana i član 30a koji glase:

„Predstavljanje kandidata

Član 30a

Savet, u roku od sedam dana od dana utvrđivanja liste kandidata, je dužan da omogući svakom kandidatu da na internet stranici Saveta iznese podatke iz svog ličnog i profesionalnog života i stavove o pitanjima iz nadležnosti Saveta.”.

Član 12.

U članu 31. stav 2. posle reči: „vremenu održavanja izbora” dodaju se zapeta i reči: „kao i o načinu prevoza do biračkih mesta koji će biti organizovan o trošku sudova”.

U stavu 3. reči: „sudovima određenim od strane Izborne komisije” zamenjuju se rečima: „apelacionim sudovima”.

Posle stava 3. dodaju se st. 4. do 9. koji glase:

„Sudije glasaju na biračkom mestu u apelacionom sudu na čijem se području nalazi sud u kome vrše sudijsku funkciju.

Sudije osnovnih, viših i apelacionih sudova glasaju na biračkom mestu u apelacionom sudu na čijem području se nalazi sud u kome vrše sudijsku funkciju.

Sudije Vrhovnog kasacionog suda glasaju u Apelacionom sudu u Beogradu.

Sudije prekršajnih sudova glasaju u odeljenju Prekršajnog apelacionog suda na čijem se području nalazi prekršajni sud u kome vrše sudijsku funkciju, a sudije Prekršajnog apelacionog suda u sedištu Prekršajnog apelacionog suda.

Sudije privrednih sudova glasaju u Privrednom apelacionom sudu.

Sudije Upravnog suda glasaju u sedištu Upravnog suda.”.

Član 13.

Posle člana 33. dodaju se naziv člana i član 33a koji glase:

„Postupak posle glasanja

Član 33a

Po završenom glasanju birački odbor konstatuje broj neupotrebljenih listića, utvrđuje broj važećih i nevažećih glasačkih listića i broj glasova koji je na tom biračkom mestu dobio svaki od kandidata, o čemu sačinjava zapisnik.

Nevažećim se smatra nepopunjen glasački listić, listić na kome je zaokruženo više od jednog kandidata ili listić koji je popunjen tako da se ne može utvrditi za kog se kandidata glasalo.

Birački odbor stavlja u posebne omote neupotrebljene, nevažeće i važeće glasačke listiće i zajedno sa potpisanim zapisnikom o rezultatima glasanja, dostavlja Izornoj komisiji.

Ako se utvrdi da je broj glasačkih listića u glasačkoj kutiji veći od broja sudija koji su glasali, birački odbor se raspušta i imenuje se novi, a glasanje na tom biračkom mestu se ponavlja u roku od sedam dana.”.

Član 14.

U članu 39. posle stava 5. dodaje se stav 6. koji glasi:

„Prestanak funkcije izbornog člana, Savet konstatuje na prvoj narednoj sednici.”.

Član 15.

Naziv Glave V. i Glava V. menjaju se i glase:

„V. RAZREŠENJE IZBORNOG ČLANA

Razlozi

Član 41.

Izborni član Saveta se razrešava funkcije pre isteka vremena na koje je izabran ako funkciju člana Saveta ne vrši u skladu sa Ustavom i zakonom, odnosno ako bude pravosnažno osuđen za krivično delo na bezuslovnu kaznu zatvora ili za krivično delo koje ga čini nedostojnim za vršenje funkcije člana Saveta.

Razrešenje zbog osude za krivično delo

Član 42.

Predlog za razrešenje zbog pravosnažne osude za krivično delo na bezuslovnu kaznu zatvora, odnosno za krivično delo koje ga čini nedostojnim za vršenje funkcije člana Saveta, Savet donosi na prvoj narednoj sednici i dostavlja ga Narodnoj skupštini, u roku od 15 dana od dana dostavljanja pravosnažne presude.

Inicijativa za razrešenje

Član 43.

Inicijativu za razrešenje izbornog člana Saveta, ako funkciju člana Saveta ne vrši u skladu sa Ustavom i zakonom, može podneti svaki član Saveta ili ovlašćeni predlagač iz člana 23. stav 2. ovog zakona.

Inicijativa mora biti obrazložena.

Osnovanost inicijative

Član 44.

Savet će po prijemu inicijative omogućiti članu Saveta čije se razrešenje inicira, da se o navodima inicijative izjasni u roku od tri dana.

Savet donosi odluku o osnovanosti inicijative za razrešenje u roku od sedam dana od dana protoka roka iz stava 1. ovog člana.

Ako oceni da inicijativa za razrešenje nije osnovana, Savet obaveštava o tome podnosioca inicijative, pismenim putem u roku od sedam dana od dana donošenja odluke iz stava 2. ovog člana.

Ako oceni da je inicijativa za razrešenje osnovana, Savet pokreće postupak za razrešenje u roku od sedam dana od dana donošenja odluke iz stava 2. ovog člana.

Izborni član Saveta čije razrešenje je inicirano ne učestvuje u ocenjivanju osnovanosti inicijative.

Predlog za razrešenje

Član 45.

Predlog za razrešenje izbornog člana Saveta iz reda sudija može podneti najmanje 20% od ukupnog broja sudija koji, u skladu sa članom 24. st. 5. i 6. ovog zakona, imaju pravo glasa pri izboru izbornog člana Saveta, prema vrsti i stepenu suda iz kojeg je, u skladu sa članom 22. ovog zakona, biran izborni član čije se razrešenje predlaže.

Predlog za razrešenje izbornog člana Saveta iz reda advokata može podneti najmanje 20% od ukupnog broja advokata upisanih u imenik advokata Advokatske komore Srbije i advokatskih komora u njenom sastavu.

Predlog za razrešenje izbornog člana Saveta iz reda profesora pravnog fakulteta može podneti najmanje 20% od ukupnog broja dekana pravnih fakulteta.

Predlog za razrešenje člana Saveta mora biti obrazložen i sadržati razloge iz člana 41. ovog zakona.

Pokretanje postupka

Član 46.

Postupak za razrešenje člana Saveta pokrenut je kada Savet prihvati inicijativu, odnosno kada je podnet predlog za razrešenje.

U slučaju iz stava 1. ovog člana, Savet pokreće postupak izjašavanja o poverenju i obaveštava o tome Izbornu komisiju i ovlašćene predlagače članova Saveta iz reda advokata i profesora.

Postupak za razrešenje sprovodi se u roku od 30 dana od dana pokretanja postupka.

Postupak pred Savetom

Član 46a

Savet će, u postupku koji je uređen Poslovníkom i zadovoljava zahteve pravičnog suđenja, omogućiti članu Saveta protiv koga je pokrenut postupak

razrešenja da se na sednici usmeno izjasni o činjenicama od značaja za odluku o razrešenju.

Savet će, nakon sprovedenog postupka, doneti obrazloženu odluku o osnovanosti inicijative, odnosno obrazloženo mišljenje o predlogu za razrešenje i dostaviti ih članu Saveta protiv koga je pokrenut postupak, kao i podnosiocu inicijative, odnosno predloga za razrešenje.

Odluka o osnovanosti inicijative, odnosno obrazloženo mišljenje o predlogu za razrešenje, objavljuju se na internet stranici Saveta.

Izjašnjavanje o poverenju

Član 46b

O poverenju izbornom članu Saveta iz reda sudija izjašnjavaju se sudije, u skladu sa članom 24. st. 5. i 6. ovog zakona, tajnim glasanjem.

Na postupak glasanja o poverenju shodno se primenjuju odredbe čl. 31. do 34. ovog zakona.

Izbornom članu Saveta je izglasano nepoverenje ako je glasalo najmanje dve trećine sudija koji imaju pravo glasa, a većina njih se izjasnila za razrešenje.

O osnovanosti razloga za razrešenje izbornog člana Saveta iz reda advokata, odnosno profesora pravnog fakulteta izjašnjavaju se njihovi ovlašćeni predlagači, na način i po postupku za izbor tih članova Saveta.

Odluka o razrešenju

Član 46v

U slučaju izglasavanja nepoverenja izbornom članu, Savet, odnosno predlagači iz člana 46b stav 4. ovog zakona predlažu Narodnoj skupštini razrešenje izbornog člana Saveta kome je nepoverenje izglasano.

U donošenju predloga iz stava 1. ovog člana ne učestvuje član Saveta o čijem se razrešenju odlučuje.

Savet obustavlja postupak za razrešenje izbornog člana Saveta u roku od osam dana od dana prijema izjašnjenja o osnovanosti razloga, ako izbornom članu Saveta nije izglasano nepoverenje. Postupak po predlogu za razrešenje se protiv istog izbornog člana Saveta, ne može ponovo voditi u narednih šest meseci od dana izjašnjavanja o poverenju.

Odluku o razrešenju, na osnovu predloga iz stava 1. ovog člana, donosi Narodna skupština.”.

Član 16.

U članu 22. alineja četvrta, članu 23. stav 4, članu 35. stav 2. i članu 38. stav 2. reči: „Višeg prekršajnog” zamenjuju se rečima: „Prekršajnog apelacionog”.

Član 17.

Izborni članovi Saveta izabrani u skladu sa Zakonom o Visokom savetu sudstva („Službeni glasnik RS”, br. 116/08, 101/10 i 88/11), obavljaju tu funkciju do isteka mandata za koji su izabrani.

Član 18.

Predsednik i zamenik predsednika Saveta biće izabrani, u skladu sa ovim zakonom, u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 19.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o izmenama i dopunama Zakona o Visokom savetu sudstva sadržan je u odredbama čl. 153. i 154. Ustava Republike Srbije, kojima je, između ostalog, propisano da se zakonom uređuju pojedina pitanja koje se odnose na položaj, sastav, izbor članova i nadležnost Visokog saveta sudstva.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Razlog za donošenje Zakona saržan je u potrebi usklađivanja Zakona o Visokom savetu sudstva sa izmenama Zakona o uređenju sudova i Zakona o sudijama iz novembra 2013. godine, kao i u realizaciji Akcionog plana za sprovođenje Nacionalne strategije reforme pravosuđa za period 2013-2018. godine.

Najznačajnije novine sadržane u Zakonu su unapređenje transparentnosti rada Visokog saveta sudstva, ušteda sredstva za rad, unapređenje izbornog procesa za izbor izbornih članova, pri čemu predlagači predlažu samo po jednog kandidata za izbor u Narodnoj skupštini, čime se ograničava uticaj politike na izbor izbornih članova i unapređenje odgovornosti izbornih članova kroz uvođenje posebnog postupka za izglasavanje nepoverenja.

III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

Odredbama čl. 1. i 2. Zakona menjaju se čl. 6. i 7. Zakona o Visokom savetu sudstva, koji sadrže odredbe o predsedniku i zameniku predsednika Saveta, na taj način što se predviđa da se predsednik Visokog saveta sudstva bira član Saveta iz reda sudija članova, za razliku od važećeg rešenja prema kome je predsednik Vrhovnog kasacionog suda istovremeno i predsednik Visokog saveta sudstva.

Odredbama čl. 3. i 4. Zakona preciziraju se odredbe čl. 9a i 9b Zakona o Visokom savetu sudstva koje se odnose na udaljenje sa funkcije člana Saveta. Novina se sastoji u tome što je kao razlog za udaljenje predviđen i razlog zbog pokretanja postupka za razrešenje izbornog člana Saveta po posebnom postupku koji je predviđen u članu 15. Zakona.

Odredbom člana 5. Zakona menjaju se čl. 14. do 16. Zakona o Visokom savetu sudstva, koje uređuju način rada Saveta, kao i njegova stalna i povremena radna tela. U cilju unapređenja javnosti rada Visokog saveta sudstva, a za razliku od važećeg zakonskog rešenja, izmenjenom odredbom člana 14. Zakona o Visokom savetu sudstva, predviđeno je da su sednice Saveta javne izuzev ako Savet ne odluči drugačije. Pored toga, radi usklađivanja sa Zakonom o sudijama, izvršenje su izmene odredaba čl. 15. i 16. Zakona o Visokom savetu sudstva, koje uređuju stalna i povremena radna tela Saveta. Izmenjenom odredbom člana 15. Zakona o Visokom savetu sudstva data je mogućnost Savetu da, za razliku od važećeg zakonskog rešenja, obrazuje i druga radna tela za posebne oblasti iz svoje nadležnosti, dok je izmenjenom odredbom člana 16. Zakona o Visokom savetu sudstva precizirana sadržina odluke o obrazovanju povremenot radnog tela Saveta. Predviđeno je da se odlukom o obrazovanju povremenog radnog tela određuje njegov sastav, poslovi za koje se telo obrazuje, kao i rokovi u kojima podnosi izveštaj Savetu o svom radu, a da način rada budu bliže uređen posebnim aktima tih tela.

Odredbama čl. 6. do 8. Zakona dopunjuju se čl. 18, 19. i 21. Zakona o Visokom savetu sudstva. Za razliku od važećeg zakonskog rešenja, uvodi se obaveza da se na internet stranici Saveta objavljuju Godišnji izveštaj o radu Saveta, Poslovnik o radu Saveta i druga opšta akta, kao i Odluka o otpočinjanju postupka za predlaganje kandidata za izbor izbornih članova Saveta.

Odredbama čl. 10. do 12. Zakona preciziraju se odredbe Zakona o Visokom savetu sudstva koje uređuju izborni postupak za izbor izbornih članova Saveta. Najznačnije novine predstavljaju proširenje biračkog prava na sve sudije, kao i propisivanje obaveze utvrđivanja biračkog spiska za izbor izbornih članova iz reda sudija, koji se zaključuju 15 dana pre održavanja izbora. Članom 11. Zakona u Zakon o Visokom savetu sudstva dodaje se novi član 30a, kojim je propisana obaveza Saveta da omogući kandidatima predstavljanje na internet stranici Visokog saveta sudstva. Članom 12. Zakona izmenjen je član 31. Zakona o Visokom savetu sudstva, na taj način što je predviđeno da se glasanje obavlja na biračkim mestima u apelacionim sudovima, čime se postiže veća tajnost izbornog procesa.

Članom 13. Zakona u Zakon o Visokom savetu sudstva dodaje se novi član 33a, koji uređuje postupak posle glasanja. Ovom dopunom detaljno je propisan izborni postupak koji sprovode birački odbori i Izborna komisija posle završenog glasanja.

Članom 14. Zakona dopunjuje se član 39. Zakona o Visokom savetu sudstva, na taj način što je predviđeno da se prestanak funkcije izbornog člana konstatuje na prvoj narednoj sednici Visokog saveta.

Članom 15. Zakona menjaju se odredbe Glave V. Zakona o Visokom savetu sudstva koja uređuje razrešenje izbornog člana Saveta. Najznačajniju novinu predstavlja mogućnost da predlog za razrešenje izbornog člana Saveta iz reda sudija podnese 20% sudija sa liste sudija koji su izabrali tog člana Saveta. Posle postupka pred Savetom, koji daje mišljenje o predlogu za razrešenje, sprovodi se postupak izjašnjavanja o poverenju izbornog člana, koji se sprovodi po postupku predviđenom za izbor. U slučaju da je izglasano nepoverenje izbornom članu Saveta, Savet predlaže Narodnoj skupštini razrešenje izbornog člana koje ne nepoverenje izglasano. U slučaju da izbornom članu nije izglasao nepoverenje, Savet obustavlja postupak za razrešenje u roku od osam dana, pri čemu se novi postupak za razrešenje protiv istog izbornog člana ne može ponovo voditi u narednih šest meseci od dana izjašnjavanja o poverenju. Isto rešenje je predviđeno i za izborne članove Saveta iz reda advokata i profesora pravnog fakulteta.

Odredbom člana 16. vrši se usklađivanje naziva drugostepenog prekršajnog suda sa Zakonom o uređenju sudova.

Odredbe čl. 17. do 19. Zakona su prelazne i završne odredbe. Član 17. Zakona predviđa da izborni članovi Saveta koji su izabrani u skladu sa važećim zakonom nastavljaju da obavljaju tu funkciju do isteka mandata za koji su izabrani. Imajući u vidu izmene odredba koje se odnose na predsednika i zamenika Visokog saveta sudstva, članom 18. Zakona je predviđeno da će izbor novog predsednika i zamenika predsednika Saveta izvršiti u roku od 30 dana od dana stupanja na Zakona na snagu. Član 19. Zakona predstavlja odredbu o stupanju Zakona na snagu, pri čemu je predviđeno da će zakon stupiti na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

IV. FINANSIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PRIMENU ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbediti dodatna finansijska sredstva u budžetu Republike Srbije.

